

Так само, як і у Львівській школі першого дня дітей приводили батьки, вносячи у шкільну казну 4 гроша. Так як учні вивчали іноземні мови, то батьки повинні вислухати пораду старшого щодо здібностей учня. В навчальний час, зранку це чи після обіду, всі повинні приходити вчасно, заходити в клас тихо, без розмов, шепотів; сидіти на своєму місці і уважно слухати, розуміти, запам'ятовувати. Важливо було вміти відтворити весь матеріал у тій формі, якою подав це дидакал.

Ніхто не повинен заключати ніяких договорів, угод в школі чи вдома без відома дидакала чи батьків. Твердо розуміючи, що все це крадіжка, а крадіжка – це смертний гріх. Учні не повинні розповідати стороннім людям про те, що відбувається в школі. Вони не повинні приносити до школи сторонніх речей чи інструментів крім шкільного обладнання. Ніхто не має ходити ні на які непристойні бенкети, зібрання, не повинні дружити з невихованими дітьми [2, 63].

Кожної неділі чи свята учень має відвідувати службу божу, не дивлячись ні на які причини, крім хвороби. Про високий рівень викладання у школі свідчить те, що її учні та вчителі не лише декламували, а й складали вірші тодішньою українською мовою.

Список використаної літератури:

1. Афанович Олександр. Школи в Запорізькій Січі // Українське слово. – 1996. – 14 листопада. – С. 13.
2. Мевгодовський Андрій. Школи в Запорізькій Січі // Учитель. – 1998. №9. - С.60-64.
3. Мединський Євгеній. Братські школи України і Білорусі в 16-17 ст. – К., “Радянська школа”, 1958. – 209с. – С.78-80

Науковий керівник: старший викладач О. О. Свириденко

ЛЮДИНА, ЯКА ЛЮБИЛА ІНШИХ, БІЛЬШЕ НІЖ СЕБЕ

Р. Є. Травкін

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Людина – вінець розвитку матерії, процесів органічної еволюції на планеті Земля. Ми захоплюємося фізичною досконалістю людини, невичерпними потенціальними можливостями її фізичного, психічного і соціального розвитку. Лише людина володіє унікальними здібностями самопізнання глибокого пізнання оточуючого світу, здатна кардинально впливати на нього [1, 13].

Але не всі люди стають тими, на кого хочеться рівнятися. Одна слідує за мрією, а інша тільки і розказує як все погано, і нічого не зміниш. Зараз, можливо, люди забувають таке поняття як емпатія. Тобто, не вміють переживати іншим, а люблять тільки себе. Історія знає виключення і одним з них, безумовно, є Януш Корчак.

Генріх Гольдшміт народився в Варшаві у 1878 році в сім'ї інтелігентів. Януш Корчак – це літературний псевдонім, який Генріх прийняв ще будучи юнаком і під цим псевдонімом став одним із найулюбленіших мислителів в педагогіці, і також одним з найкращих дитячих письменників не тільки Польщі, а й усього світу [2, 515].

Доля в цієї, безсумнівно, великої людини була досить тяжкою. Ще коли він був дитиною, його батько захворів і помер. І саме після цього боротьба з хворобами і стражданнями стала основною ціллю для Корчака. Він виховав, врятував і допоміг стати на ноги незліченній кількості дітей.

Творчість цього педагога, як дерево, що обіймає всі сторони життя і дитини, і вихователя, і батьків в світі дитини. Проте, якщо виділити головне, те, що переходить з книги в книгу у його творчості це віра у силу добра. В книзі «Правила життя» Корчак писав: «Я часто думав, що таке бути добрим? Мені здається, добра людина – це та

людина, яка володіє уявою і розуміє, як це іншій людині, вміє відчутти, що відчуває інший. Бути добрим, а не «добреньким», а дійсно добрим – це, можливо, найважче на світі. Для цього потрібний особливий талант, нескінченне терпіння, готовність, якщо прийдеться, пожертвувати власним життям» [2, 516].

В цих його словах і весь він. Все своє життя польський письменник і педагог присвятив гуманізму, творінню добру, а також, звичайно, любові до дітей. Життя його і закінчилось, через те, що він зробив так, які і писав, а саме пожертвував власним життям заради інших.

Перу Януша Корчака належать 10 золотих правил, які повинен знати кожен, хто планує, або є, батьком чи матір'ю.

1. Не чекай, що твоя дитина буде такою, як ти або такою, як ти хочеш. Допоможи їй стати не тобою, а собою.

2. Не вимагай від дитини плати за все, що ти для неї зробив. Ти дав їй життя, як вона може віддячити тобі? Вона дасть життя іншому, той – третьому, і це незворотний закон подяки.

3. Не зганяй на дитині свої образи, щоб у старості не їсти гіркий хліб. Бо що посієш, те і зійде.

4. Не стався до її проблем зверхньо. Життя дане кожному під силу, і будь певний – для неї воно важке не менше, аніж у тебе, а можливо, і більше, оскільки у неї немає досвіду.

5. Не принижуй!

6. Не забувай, що найважливіші зустрічі людини – її зустрічі з дітьми. Звертай більше уваги на них – ми ніколи не можемо знати, кого ми зустрічаємо в дитині.

7. Не муч себе, якщо не можеш зробити щось для своєї дитини, просто пам'ятай: для дитини зроблено недостатньо, якщо не зроблено все можливе.

8. Дитина – це не тиран, який заволодіває всім твоїм життям, не тільки плід від плоті і крові. Це та дорогоцінна чаша, яку Життя дало тобі на зберігання і розвиток в ній творчого вогню. Це розкріпачена любов матері і батька, у яких буде рости не «наша», «своя» дитина, але душа, дана на зберігання.

9. Умій любити чужу дитину. Ніколи не роби чужій те, що не хотів би, щоб робили твоїй.

10. Люби свою дитину будь-якою – неталановитою, невдахою, дорослою. Спілкуючись з нею – радій, бо дитина – це свято, яке поки з тобою [3].

В цих правилах сформовано все: любов, добро, виховання. Те, що немає нічого важливішого ніж дитина і її душа, яка ще досить ніжна, і яку травмувати, особливо якщо не дотримуватись цих правил, досить легко.

Як я і писав вище, пан Корчак загинув через свої принципи, через любов до дітей. Під страхом смерті він не відмовився від своїх ідей і принципів, не поставив себе вище, ніж ті діти, які були в будинку сиріт.

Згідно із розповіді очевидця сирітський будинок повинен був відправлятися в концтабір Треблінка. Ось як він описував: «Я був на умшлагплаці, коли з'явився Корчак з сиротами. Люди заціпеніли, і, так строєм по чотири особи в ряд, з прапором, з керівництвом попереду, сюди ще ніхто не приходив. «Що це?!» – закричав комендант. «Корчак з дітьми», – відповіли йому, він задумався, став згадувати, але згадав лише тоді, коли діти були у вагонах. Комендант запитав педагога, чи це не він написав «Банкрутство маленького Джека». «Так, але це якось змінить долю ешелону?» – Ні, просто я читав вашу книгу в дитинстві, чудова книга, ви можете залишитись, Докторе...» – «А діти?» – «Неможливо, діти поїдуть» – «Помиляєтесь ви, – крикнув Януш Корчак, – помиляєтесь, діти це саме головне!» – і закрив за собою двері вагону.

Письменник знав, що до самого кінця життя він повинен всім добром, яке ще є на світі, всіма казками, всієї кров'ю серця відбивати, відштовхувати загибель що насувається. Він це і зробив. Казки лунали в поїзді, який віз дітей на загибель в Треблінку, і поки це було можливо, до останньої секунди, Корчак турбувався, намагався взяти на свої страждання сотні дітей, які йому довірилися, а на наступний день Януш Корчак загинув разом з дітьми в одній із газових камер концтабору [2, 527].

Список використаної літератури:

1. Кузьмінський А. І., Омеляненко В. Л. / Педагогіка: Підручник. – 3-тє видання., випр. – Київ: Знання-Прес, 2008. – 447 с.
2. Корчак Я. Избранное. – Київ: Рад. шк., 1988. – 528 с.
3. 10 заповідей Януша Корчака для виховання дітей [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://samorozvytok.info/content/10-zapovidey-yanusha-korchaka-dlya-vihovannya-ditey>

Науковий керівник: старший викладач О. О. Свириденко

СУСПІЛЬНА ЗНАЧУЩІСТЬ ПОСТАТІ УЧИТЕЛЯ У СУЧАСНОМУ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОМУ ПРОЦЕСІ

О. С. Хоменко

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Актуальність дослідження зумовлене необхідністю визначення місця і ролі вчителя в психолого-педагогічному процесі, його особистісних характеристик та якостей у сучасному розвитку суспільства.

Професія вчителя – одна із найдавніших. Вона була і є затребуваною на всіх етапах розвитку людства. З року в рік педагоги передають свої знання і свій досвід, працюючи на благо людства. Усе в світі починається з педагога, тому її значимість неможливо переоцінити.

Школа завжди була, є і буде, з одного боку, провідником основоположних ідей суспільства і держави, з іншого – «дзеркалом», де миттєво відбивалися всі проблеми і протиріччя бурхливих суспільних змін. У свою чергу, вчитель як головна дійова особа педагогічного процесу завжди опиняється в центрі переломних подій, бере на себе відповідальність за успішність розв'язання нових завдань, створює умови для максимальної адаптації молодого покоління до життєвих ситуацій.

Мета дослідження полягає у розкритті постаті сучасного учителя та її суспільної значущості у психолого-педагогічному процесі.

Ця унікальна професія знаходиться поза часом і модою. Як і все на світі, вона зазнає змін. Учитель – довірена особа суспільства, місією якої є формування особистості молодшого покоління. Раніше це поняття викликало лише одну асоціацію – школа, проте сьогодні рамки професії розширені [1, 63].

В умовах становлення української державності, відродження національної духовності, формування національної гідності громадян роль вчителя у суспільстві зростає. Від учителя у суспільстві залежить розв'язання ще одного важливого завдання: забезпечення сприятливих умов для створення найбільшого багатства суспільства – інтелектуальних цінностей кожної людини зокрема і людської спільноти взагалі.

Педагог здійснює та відповідає за розвиток, освіту і виховання учнів. Крім надання знань, він повинен бачити соціальні, моральні та емоційні проблеми школярів. Орієнтуватись в психологічній ситуації дитячого колективу, вміти визначити лідерів,